

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e

Az ügy száma: Mfv.X.10.345/2019/4.

A tanács tagjai: . Hajdu Edit a tanács elnöke
. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna előadó bíró
. Tánczos Rita bíró

A felperes:

A felperes képviselője:
é Dr. Stefanovits Katalin ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője:
. Szula Attila ügyvéd

A per tárgya: azonnali hatályú felmondás
jogellenességének jogkövetkezményei

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:
Gyulai Törvényszék 9.Mf.25.443/2019/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:
Gyulai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 1.M.131/2018/13.

Rendelkező rész

A Kúria a Gyulai Törvényszék 9.Mf.25.443/2019/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek - 15 nap alatt - 20.000 (húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen az államnak - külön felhívásra - 225.000 (kétszázhuszonötezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 1992. július 1-től állt az alperes alkalmazásában tűzvédelmi biztosként.
- [2] Az alperes által 2018. június 15-én tartott tűzvédelmi oktatáson a felperes részt vett, ekkor a nyári aratáshoz szükséges, a tűzvédelem körében felmerülő elméleti és gyakorlati ismeretek átadására került sor.
- [3] A felperes 2018. július 20-án tűzbiztosként egy gépes R... traktorral és K... nehéztrácsával látott el szolgálatot. Feladata a kombájnok őrzése volt a ...-es, majd az átvonulás után a ...-os táblán, azaz a betakarítógépek mellett az esetleges tüzek továbbterjedésének megakadályozására szolgáló tűzőrséget látott el.
- [4] Az aratás megkezdésekor a felperes megjelent a munkaterületen, a nap folyamán azonban azt engedély nélkül elhagyta. Több alkalommal ellenőrizték munkáját, amelynek során megállapították, hogy munkaköri feladatainak ellátása helyett a felperes az alperes tulajdonában álló gépkapcsolattal magánszemélyeknek végzett tarlóhántást a 16-os számú tábla szomszédságában.
- [5] Az alperes 2018. augusztus 2-án kelt határozatával a felperes jogviszonyát azonnali hatályú felmondással megszüntette. Ennek indokolása szerint a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (továbbiakban: Mt.) 52. § (1) bekezdés a) pontja alapján előírt kötelezettségét megszegte, amikor 2018. július 20-án engedély nélkül elhagyta a munkahelyét, figyelmen kívül hagyva a munkavédelmi oktatáson elhangzottakat, a tűzvédelmi előírásokat megszegve veszélyeztette az élet- és vagyonbiztonságot. A munkaterület engedély nélküli elhagyásával nagymértékben növelte az esetlegesen kialakuló tábortüzek keletkezésének lehetőségét, ezáltal tűzvédelmi vétséget követett el. Ez a magatartás a munkaviszony fenntartását lehetetlenné teszi, utalva az Mt. 78. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltakra.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [6] A felperes keresetében az azonnali hatályú felmondás jogellenességének megállapítását, 90 nap felmondási időre járó bruttó 750.000 forint és 6 havi végkielégítés címén járó 1.500.000 forint megfizetését igényelve jogkövetkezményként. Perköltség iránti igényt is előterjesztett.

- [7] Hivatkozása szerint a munkaköréből fakadó lényeges kötelezettségét nem szegte meg. A nagy melegre és az egészségi állapotára tekintettel 40 perc szünet után látta el a munkaköri feladatait az arra előre kijelölt területen. A felmondás nem felel meg az okszerűség követelményének, az nem világos és nem valós indokokon alapul.
- [8] Az alperes a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte.

Az első- és másodfokú ítélet

- [9] A Gyulai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 1.M.131/2018/13. számú ítéletével megállapította az azonnali hatályú felmondás jogellenességét, és kötelezte az alperest a felperes részére felmondási időre járó bér és végkielégítés megfizetésére. Kimondta, hogy az alperest perköltség fizetési kötelezettség is terheli, valamint köteles az eljárási illeték viselésére.
- [10] Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította a kérelemhez kötöttség elvére tekintettel, hogy jelen eljárásban az volt vizsgálható, miszerint az alperes azonnali hatályú felmondása tartalmában megfelelt-e a jogszabályban foglalt követelményeknek. A bíróság egyetértett a felperes álláspontjával, miszerint a **K... R...** feljegyzésében foglalt, 2018. július 20-án történt munkavégzés során felmerült észrevételeknek nincs jelentősége jelen ügy megítélése szempontjából, mivel az azonnali hatályú felmondásban ez indokként nem szerepelt.
- [11] A felek között nem volt vitatott az, hogy a 2018. július 20-ai munkavégzés során a felperes a kijelölt munkaterületet elhagyta, és másnak tarlóhántást végzett. Az alperes az eljárás során nem vitatta azt a felperesi állítást, hogy nincs olyan munkavédelmi előírás, belső szabályzat, ami konkrétan meghatározná, miszerint a tűzvédelmi biztosnak az aratáskor a tábla melyik részén, pontosan hol kell állnia. **Sz... J...** tanú is azt nyilatkozta, hogy a tűzvédelmi oktatáson csak az hangzik el, hogy a lehető legközelebb kell állni a kombájnokhoz a tűzvédelmi biztosnak úgy, hogy rálásson azokra, konkrét hely nincsen megjelölve. A felperes a ...-os táblára merőlegesen végezte a tarlóhántást, így rálátott a számára kijelölt területre és a felügyelendő kombájnokra.
- [12] Az alperes az eljárás során nem tudta bizonyítani, hogy a felperes munkaköri feladatától eltérő, a szomszédos táblán végzett tarlóhántás fokozottan veszélyeztette volna az élet- és vagyonbiztonságot. A becsatolt tanúvallomások szerint volt arra korábban is példa, hogy a tűzvédelmi biztos feladatai ellátása mellett a felettese utasítására másik táblán végzett tárcsázást.
- [13] A felperes által végzett munka ellenértékét a táblatulajdonos rendezte az alperesnek, így a munkáltatót anyagi kár nem érte.

- [14] A munkáltató saját maga is olyan helyzetet teremtett, amit a munkavállaló oldalán azonnali hatályú felmondás indokaként értékelt. Ezt a becsatolt R... gépkönyv, a tanúvallomások és a felperesi munkalap is alátámasztott. Több alkalommal, a legnagyobb nyári melegben is, így június hónapban, az árpa aratásakor és 2018. július 13-ától 15-éig a munkáltató döntése alapján egyáltalán nem volt tűzvédelmi biztos beosztva az aratást végző kombájnok mellé.
- [15] Az, hogy az adott magatartás megfelel-e az azonnali hatályú felmondással szemben támasztott követelményeknek, mindig a konkrét ügy ismeretében dönthető el. E körben vizsgálni kell a kötelezettségszegés súlyának megítélésekor a munkavállaló munkakörét, szakismeretét és beosztását (BH2005.117.).
- [16] Az elsőfokú bíróság nem fogadta el az alperes érvelését, miszerint a felperes az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztette volna. Nem volt kijelölve, meghatározva az a konkrét hely a táblán, ahol a tűzvédelmi biztosnak a feladatát el kell látnia, erről tűzvédelmi oktatáson sem esett szó, illetve a felperes a szomszédos táblán végzett tarlóhántás közben rálátott az általa felügyelendő táblára. Ezt támasztja alá az is, hogy egyéb esetekben a munkáltató maga adott engedélyt a tűzvédelmi biztosnak a feladatai ellátása mellett más munkák elvégzésére is.
- [17] A bíróság az alperes terhére értékelte, hogy az azonnali hatályú felmondás alapjául szolgáló magatartást követően a felperest egész júliusban tovább foglalkoztatta. Amennyiben magatartása az alperes által hivatkozottak szerint valóban olyan lényeges kötelezettségszegésnek minősülne, amely a munkáltató részéről a munkaviszony fenntartását lehetetlenné tenné, úgy az alperes rögtön intézkedett volna annak megszüntetéséről. Ezzel szemben az csak 2018. augusztus 2-án történt meg.
- [18] A jogellenesség jogkövetkezményeként az elsőfokú bíróság döntését az Mt. 69. § (1) bekezdés, (2) bekezdés g) pontjára és 77. § (3) bekezdés f) pontjára alapította.
- [19] Az alperes fellebbezése folytán eljáró Gyulai Törvényszék 9.Mf.25.443/2019/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, és az alperest perköltség viselésére kötelezte.
- [20] A másodfokú bíróság álláspontja szerint a felperes helyesen hivatkozott a perben arra, hogy kizárólag az alperes azonnali hatályú felmondásában foglalt okok voltak vizsgálhatóak. Az Mt. 78. § (1) bekezdésében felsorolt feltételeknek együttesen kell megvalósulniuk.
- [21] Az alperes az azonnali hatályú felmondás indokaként azt jelölte meg, hogy a felperes a munkáltatója utasítása ellenére engedély nélkül elhagyta a munkaterületet, figyelmen kívül hagyta az oktatáson elhangzottakat, a tűzvédelmi előírásokat megszegve veszélyeztette az élet- és vagyonbiztonságot.
- [22] A felperes lényeges kötelezettségét szegte meg akkor, amikor a munkavégzés helyét elhagyta. A kötelezettségszegés esetén a szándékosság megállapítható volt, azonban ez nem volt olyan jelentős, amely megalapozta volna a munkáltató intézkedését. Ebben

a körben figyelembe kellett venni az alperes azon gyakorlatát, amely szerint nem vitatottan, azonos időjárási viszonyok esetén, eseti jelleggel határozta meg, hogy a tűzbiztosi tevékenységre van-e szükség, és több alkalommal előfordult, hogy egyáltalán nem tartott ilyen munkavégzésre igényt.

- [23] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletéből mellőzte annak alperes terhére történő értékelését, hogy a felperest az azonnali hatályú felmondásra okot adó cselekményt követően abban a hónapban még végig foglalkoztatta. Ennek a munkáltatói intézkedés jogellenességének megállapítása körében nincsen jelentősége. A bíróságnak abban a körben kellett kizárólag vizsgálnia, hogy az azonnali hatályú felmondásra nyitva álló határidőt betartotta-e az alperes.

Az alperes felülvizsgálati kérelme és a felperes felülvizsgálati ellenkérelme

- [24] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a kereset elutasítását kérte a felperes perköltségben való marasztalásával. Jogszabálysértésként az Mt. 78. § (1) bekezdésében és az Mt. 64. § (2) bekezdésében foglaltakra hivatkozott.
- [25] Az alperes érvelése szerint az eljáró bíróságok helyesen állapították meg, hogy a felperes lényeges kötelezettségét szegte meg akkor, amikor a munkavégzés helyét elhagyta. A kötelezettségszegés esetén a szándékosság is megállapítható volt. A törvényszék ítéletének a kötelezettségszegés súlyára vonatkozó álláspontja azonban téves.
- [26] Önmagában az a tény, hogy munkaszervezési szempontok alapján volt tűzbiztos nélküli munkavégzés is, nem teszi jelentéktelenné a felperes szándékos kötelezettségszegését, hiszen a perben nem vitatottan jogszerű utasítást szándékosan hagyott figyelmen kívül.
- [27] Az alperes felülvizsgálati kérelmében több olyan ügyre hivatkozott jogszabály megjelölése mellett, amikor a bíróság megalapozottnak ítélte a munkáltató általi azonnali hatályú munkaviszony megszüntetést.
- Az alperes szerint a jelen perben eljáró bíróságok álláspontjával szemben a felperes szándékos kötelezettségszegése jelentős mértékű, amit a bírói gyakorlat is alátámaszt.
- [28] Az Mfv.I.10.659/1999. számú határozattal összhangban, a jelen esethez nagyban hasonló tényállás alapján megállapítható volt, hogy a felperes kötelezettségszegése - a munkavégzési hely elhagyásával, utasítás szándékos megtagadásával, esetleges veszélyhelyzet késedelmes elhárítása lehetőségének megteremtésével, a munkáltató munkaeszközeivel történő engedély nélküli munkavégzéssel - jelentős mértékű. Mindebből pedig az következik, hogy a munkáltató jelen intézkedése jogszerű volt.

- [29] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte, az alperes perköltségben való marasztalásával.
- [30] A felperes álláspontja szerint a másodfokú bíróság a történeteket helyesen tárta fel, a megállapított tényállásból a jogszabályoknak és a bírói gyakorlatnak megfelelő következtetést vont le, így a jogerős ítélet nem jogszabálysértő.
- [31] Az alperes felülvizsgálati kérelmében valótlanul állította, hogy a tűzbiztos gépes traktorral nem követte a felperes 2018. július 20-án a kombájnokat. Tény, hogy egészségügyi szünet miatt némi késéssel került erre sor, de nem azért, mert más tábla környékén látták volna őt.
- [32] Az sem felel meg a valóságnak, hogy az adott napon többször megszegte feletteseinek utasítását, elhagyva a munkaterületet. Hosszú évek gyakorlata volt, hogy magángazdáknak bér munkát végeznek, akik az alperes részére ennek díját megfizetik. Jelen esetben is ez történt.
- [33] A munkaterülettel közvetlen szomszédos területen végzett rövid idejű tarlóhántás nem alapozhatja meg a legsúlyosabb következményt, hiszen azonnal észlelni és végezni tudta volna a feladatait egy esetleges tűz esetén (MDII.229., MDII.241.).
- [34] A jogviszony megszüntetésekor a munkáltatót egyetlen szándék vezette, mégpedig az, hogy a felperesnél bekövetkező romló egészségi állapot miatt a munkaviszonyt úgy szüntesse meg, hogy részére felmondási időt és végkielégítést ne kelljen fizetni.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [35] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [36] A Pp. 423. § (1) bekezdése alapján a Kúria a felülvizsgálat során a felülvizsgálati és csatlakozó felülvizsgálati kérelem korlátai között, az ott megjelölt jogszabályok tekintetében vizsgálja a jogerős ítélet jogszabálysértő voltát.
- [37] A Pp. 413. § (1) bekezdés a) és c) pontja rögzíti, hogy a felülvizsgálati kérelemnek a beadványokra vonatkozó általános szabályok mellett tartalmaznia kell a felülvizsgálni kívánt ítélet számát a jogszabálysértés pontos megnevezésével, a jogszabályhely megjelölésével azt az eljárási illetve anyagi jogi szabálysértést, amely kihat az ügy érdemi eldöntésére, valamint annak indokait, hogy a fél az új határozat meghozatalát vagy a határozat hatályon kívül helyezését milyen okból kívánja.
- [38] Az eljárásjogi tárgyú elvi iránymutatásoknak az új Pp. hatályba lépése folytán történő felülvizsgálatáról szóló 1/2017. polgári jogegységi határozat szerint a Pp. alkalmazása körében megfelelően irányadó az 1/2016. (II. 15.) PK vélemény, melynek 3. pontja értelmében a felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a

határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az erre vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti.

- [39] A felperes felülvizsgálati kérelmében megsértett jogszabályhelyként nem hivatkozott a Pp. 279. § (1) bekezdésében foglaltakra, így jelen eljárásban a jogerős ítélet szerinti tényállás volt az irányadó.
- [40] Fő szabályként rögzíthető, hogy a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelésére, a bizonyítási eljárás során beszerzett bizonyítékok újbóli értékelésére nincs mód. A felülvizsgálati eljárás nem ad alapot a bizonyítékok felülmérlegelésére, ha az egyes bizonyítékokból eltérő következtetés is levonható lett volna. Az minősíthető nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésnek, amikor a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott ítéletről eltérő következtetésre lehet jutni (BH2013.119.II.). Ebből következően a Kúriát mint felülvizsgálati bíróságot a jogerős ítéletben helytállóan és okszerűen megállapított tényállás köti (BH1996.505., 1993.685.). Jelen esetben a bizonyítékok felülmérlegelésének nem volt jogszabályi alapja.
- [41] Fentiekből következően az elsőfokú bíróság állapította meg helytállóan, hogy a felperes által elkövetett kötelezettségszegés súlya nem áll arányban az alkalmazott jogkövetkezménnyel.
- [42] Megállapítható volt, hogy az alperesnél kis megszakítással 40 éve alkalmazásban álló felperes rövid ideig hagyta el munkavégzésének helyét, olyan táblán dolgozott - a szokásoknak megfelelően -, amelyről munkaterületére rálátott, a szomszédos területen végzett munkáért pedig a szolgáltatást igénybe vevő annak díját az alperesnek megfizette.
- [43] Az alperes állította, hogy a felperes veszélyeztette az élet- és vagyonbiztonságot, ezzel összefüggésben azonban a felperes magatartását maga sem ítélte súlyos kötelezettségszegésnek, hiszen az eseményt követően két hétig még engedte a felperest részt venni az adott időszakban kiemelten fontos betakarítási munkában, és a jogviszonyt csak ezt követően szüntette meg.
- [44] A bizonyítékok értékelése alapján arra a következtetésre lehetett jutni, hogy a felperes által elkövetett kötelezettségszegés nem volt olyan súlyú, amely a munkáltató intézkedését indokolttá tette volna, erre a bíróságok jogszerűen következtettek.
- [45] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta a Pp. 424. § (1) bekezdése értelmében.

Záró rész

- [46] Az alperes perköltség fizetési kötelezettsége a Pp. 83. § (1) bekezdésén alapul.
- [47] A le nem rótt eljárási illeték megfizetésére a bíróság döntése alapján az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 38. § (1) bekezdésében és a 42. § (1) bekezdésének a) pontjában foglaltakra figyelemmel az alperes köteles.
- [48] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el.
- [49] Ez ellen az ítélet ellen a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja alapján nincs helye felülvizsgálatnak.

Budapest, 2020. május 5.

**Dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó
Zsuzsanna s.k. előadó bíró
Dr. Tánczos Rita s.k. bíró**